

Elatisvõlglastele ärikeelu kehtestamine

Elatisvõlglastele ärikeelu kehtestamine

Teeme Riigikogule ettepaneku muuta seadusi selliselt, et kohtul oleks võimalik kohaldada ajutist ärikeeldu isikutele, kes jätavad tahtlikult ja pikaajaliselt täitmata oma lapse ülalpidamiskohustuse.

Lapse ülalpidamine on vanema seadusest tulenev kohustus ning lapse põhiseaduslik õigus saada oma vanematelt ülalpidamist. Vaatamata sellele on Eestis märkimisväärne hulk elatisvõlglasti, kes ei täida kohtulahenditega või seadusega pandud kohustusi.

Erilist muret valmistavad juhtumid, kus elatisvõlgnik:

1. omab ettevõtteid või osalusi äriühingutes;
 2. tegutseb ettevõtjana või juhib äritegevust;
 3. varjab tegelikke tulusid või vara;
 4. väldib teadlikult täitemenetlust;
- jättes samal ajal lapsele elatise maksmata.

Selline olukord kahjustab otseselt lapse heaolu ning vähendab usaldust õigussüsteemi vastu.

Ettepanek täiendada seadusandlust nii, et kohus võiks kohtutäituri, õigustatud isiku või muu seaduses määratud menetlusosalise taotlusel kohaldada ärikeeldu elatisvõlgnikule, kes vastab järgmistele tingimustele:

1. Isikul on jõustunud kohtulahendist või muust täitedokumendist tulenev elatisvõlg.
2. Võlgnevus on kestnud vähemalt 6 kuud või ületab seaduses sätestatud piirmäära.
3. Isik on suuteline teenima tulu või omab vara, kuid hoidub teadlikult kohustuse täitmisest.
4. Isik on takistanud täitemenetlust, varjanud vara või andnud eksitavaid andmeid oma majandusliku olukorra kohta.

Ärikeelu sisu

Ärikeelu kehtivuse ajal ei tohiks isik:

1. asutada uusi äriühinguid;
2. olla äriühingu juhatuse liige;
3. kuuluda äriühingu juhtorganitesse seaduses sätestatud ulatuses;
4. omandada kontrollivat osalust äriühingus ilma kohtu loata.

Piirang peaks olema tähtajaline ning alluma kohtulikule kontrollile.

Õiguslik põhjendus

Ettevõtlusvabadus on oluline põhiõigus, kuid see ei ole piiramatult. Põhiseadus võimaldab põhiõiguste piiranguid juhul, kui need on vajalikud teiste isikute õiguste kaitseks ning proportsionaalsed.

Lapse õigus ülalpidamisele ja kaitsele on põhiseaduslikult kaitstud väärtus. Kui isik kasutab ettevõtlusega seotud võimalusi selleks, et vältida seadusliku ülalpidamiskohustuse täitmist, peab riigil olema võimalik rakendada tõhusaid meetmeid lapse õiguste kaitseks.

Ärikeeld oleks suunatud üksnes tahtlikele ja pikaajalistele rikkujatele ning seda kohaldataks individuaalse kohtuliku hindamise tulemusena.

Eesmärk

Pöördumise eesmärk on:

1. parandada laste majanduslikku kaitset;
2. suurendada elatisnõuete täitmist;
3. vähendada tahtlikku elatisest kõrvalehoidmist;

4. tugevdada kohtulahendite täitmise tõhusust;

5. tagada õiglasem tasakaal ettevõtlusvabaduse ja lapse õiguste vahel.

Palume Riigikogul alkatada vajalikud õiguslikud analüüsid ning seadusemuudatused, mis võimaldavad kohaldada tahtlikele elatisvõlglastele ajutist ärikeeldu kui täiendavat mõjutusvahendit lapse ülalpidamisõiguse kaitseks.